

Zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich pacjenci powinni mieć zapewnione prawo do informacji o realnej możliwości uzyskania świadczenia, którego wykonania odmówił im lekarz powołując się na klauzulę sumienia.

W wyroku z 7 października 2015 r. (sygn. K 12/14) trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją przepisu, który nakładał obowiązek informacyjny na lekarza odmawiającego wykonania świadczenia. W ocenie Trybunału ustawodawca powinien zastosować inne, bardziej skuteczne sposoby informowania pacjenta. Dotychczas nie podjęto jednak odpowiednich działań legislacyjnych, mimo wielokrotnych wystąpień kierowanych w tej sprawie przez Rzecznika Praw Obywatelskich.

W obecnym stanie prawnym brak jest podmiotu zobowiązanego do wskazania pacjentowi, któremu odmówiono świadczenia realnych możliwości uzyskania świadczenia u innego lekarza lub w innym podmiocie leczniczym. Może więc dochodzić do sytuacji, gdy pacjent nie będzie mógł uzyskać określonego świadczenia zdrowotnego. Zdaniem Rzecznika oznaczałoby to naruszenie konstytucyjnego prawa równego dostępu do świadczeń publicznej opieki zdrowotnej.

W związku z powyższym Rzecznik zwrócił się do Przewodniczącego Sejmowej Komisji Zdrowia o rozważenie prawnego uregulowania omawianej kwestii.

W wystąpieniu skierowanym do Prezesa NFZ, Rzecznik poprosił o podanie informacji, czy zgodnie z procedurami Narodowego Funduszu Zdrowia istnieje podmiot zobowiązany do wskazania realnych możliwości uzyskania świadczenia pacjentowi, któremu lekarz odmówił świadczenia, powołując się na klauzulę sumienia.

Ponadto RPO zwrócił się do Prezesa Naczelnej Rady Lekarskiej z prośbą o wskazanie, w jakich sytuacjach lekarze będą mogli korzystać z klauzuli sumienia i odmówić wykonania określonego świadczenia. Trybunał Konstytucyjny w sprawie K 12/14 orzekł również o niezgodności z Konstytucją przepisu ustawy o zawodach lekarza i lekarza denty, który nakłada na lekarza obowiązek wykonania świadczenia zdrowotnego niezgodnego z jego sumieniem „w innych przypadkach niecierpiących zwłoki”. Ustalenie sytuacji, w których lekarze będą mogli odmówić wykonania świadczenia z powołaniem się na klauzulę sumienia pozwoli na bardziej precyzyjne wskazanie możliwych problemów związanych z obecnie obowiązującą regulacją prawną.

Źródło: www.rpo.gov.pl